

PRENUMERATA

W Wilnie dla zamiejscowych poczt
Rocznie 4 rb. Półrocznie 3 rb.
Kwartalnie 1 „ Kwartal. 1 rb. 50 k.
Miesięcznie 35 k. Miesięcznie 50 k.
Za odnośnienie do domu:
Rocznie 1 rb. — miesięcznie 10 kop.

ZA GRANICĄ

Rocznie 12 rb. — półrocznie 6 rb.
Kwartalnie 3 rb. — miesięcznie 1 rb.
Zmiana adresu pocztowego 20 kop.

Numer pojedynczy 3 kop.

DZIENNIK WILEŃSKI

POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Wychodzi codziennie rano oprócz dni poświątecznych.

Redakcja i Administracja: ul. Dominikańska № 17. — Telefonu № 374.

OGŁOSZENIA

Ogłoszenia zwyczajne za jeden wiersz petitu lub jego miejsce 15 kop.
Reklamy za jeden wiersz petitu lub jego miejsce 30 kop.
Nekrologi za jeden wiersz petitu lub jego miejsce — po treści 30 kop., przed treścią 50 kop.
Ogłoszenia na 1-ej stronie za jeden wiersz garmonu lub jego miejsce 50 kop.
Nadesłane za jeden wiersz garmonu lub jego miejsce 1 rb.
Małe ogłoszenia za jeden wyraz petitum 3 kop.
ZAŁĄCZNIKI od tysiąca egzemplarzy 5 rub., oprócz dopłaty pocztowej.

Teatr Polski w Ogrodzie Bernardyńskim.

Dzisiaj, w środę, dnia 5-go września r. b.

„Zaczarowane Koło“

baśń dramatyczna w 5-ciu aktach L. Rydla.

Rozpoczyna od godz. 11-ej do 3-ej i od 5-ej do końca przedstawienia.

CYRK A. Devigné

Dzisiaj, 5-go września, wielkie nadzwyczajne przedstawienie w 3 oddziałach z udziałem trupy cyrkowej. Tylko na czas krótki Mr. ALFRED SZNEJDER i Miss MARCELLA z ich grupą 15 lwów tresowanych w wagonie salonowym. 1618-1

Sala koncertowa ogrodu Botanicznego.

Dzisiaj koncert-Monstre według nowego programu. Szczegóły w afiszach. Początek o godz. 10 wieczorem. 546-167

Encyklopedia Staropolska

Ilustrowana Zygmunt Glogera. Szczegóły patrz strona 4.

Kataster narodowy w Galicji.

Wracając do poruszanej wczoraj na tem miejscu sprawy reformy wyborczej do sejmiku galicyjskiego, musimy zaznaczyć, że sejm zajmie się przedewszystkiem 4 gotowemi wnioskami w tej sprawie, jeżeli konserwatyści, zachowujący dotąd dyskretną milczenie, nie wystąpią z własnym, piątym z rzędu projektem.

O jednym, a mianowicie projekcie Stapińskiego i Rusinów, domagającym się powszechnego i równego głosowania bez zastrzeżeń, wspomniał wczoraj. Równa się on w rzeczywistości odroczeniu reformy wyborczej, gdyż nie ma żadnych szans jej wprowadzenia. Ani większość zachowała, ani wreszcie, gdyby nawet większość ta uległa, rząd centralny nie przedłożyłby go do sankcji cesarskiej.

Projekt Wydziału Krajowego, o którym wczoraj wspomnieliśmy, dałby przed reformą wyborczą do parlamentu, dziś już przez najbarwniejszych konserwatywnych posłów uznany został za nieodpowiadający położeniu politycznemu. Streszcza się on w zwiększeniu liczby posłów z 106 do 120, a w wprowadzeniu nowego systemu kurjalnego, w którym kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120, a w wprowadzeniu nowego systemu kurjalnego, w którym kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120.

Wniosek centrum ludowego zawiera tylko głosowanie tajne i bezpodległe. Projekt nie odpowiada żadnym podstawom, które podane w numerze wczorajszym, jako niezbędne przez polską publiczność, ale ludowcom np. w sprawie kurjalnej, w której kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120, a w wprowadzeniu nowego systemu kurjalnego, w którym kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120.

Wniosek centrum ludowego zawiera tylko głosowanie tajne i bezpodległe. Projekt nie odpowiada żadnym podstawom, które podane w numerze wczorajszym, jako niezbędne przez polską publiczność, ale ludowcom np. w sprawie kurjalnej, w której kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120, a w wprowadzeniu nowego systemu kurjalnego, w którym kurjali byliby wybierani przez posłów z 106 do 120.

ju, zwłaszcza zaś z przewagą ich kulturalną i finansową. Ordynacja wyborcza do parlamentu zamierzała uczynić to za pomocą podziału na okręgi. Miejskie w liczbie 34 dały miały posłów Polaków (w tej liczbie i Żydów, idących w sprawach ogólnych solidarnie z Polakami). Okręgi wiejskie, dwumandatowe, wykrojone były w ten sposób, że na czystopolską część kraju przypadało ich 17 (czyli 34 posłów), 10 na część kraju z ludnością mieszaną (a więc 10 posłów Polaków i 10 Rusinów) i 9 na część kraju przeważnie ruską (18 posłów rusińskich). W ten sposób reprezentacja Galicji w Wiedniu składała się z 74 Polaków i 28 Rusinów.

Wynik wyborów do parlamentu wskazał, że system przyjęty nie zapewnia przewidywanych rezultatów. Wyborcy polscy okazali się mniej karni, agitacja rusińska zacieklejsza niż sądzono, nie przypuszczano zaś wcale, by sjonizm poczynił takie zdobycze wśród ludności żydowskiej i by z nienawiści do Polaków poszedł on ręką w rękę z Rusinami.

Projekt lewicy sejmowej proponuje do sejmiku, by wszystkie okręgi były jednomandatowe i możliwie narodowo jednolite. W Galicji Wschodniej, t.j. narodowo mieszaną, ma być mianowicie stworzonych 10 okręgów z przeważającą ludnością polską, za pomocą wydzielenia z powiatów gmin z większością polską. Nie jest to jednak zabezpieczenie poważne, gdyż w 6 okręgach Żydzi z Rusinami tworzą poważną mniejszość, dochodzącą do 40%, w 4 zaś razem wzięci mają nawet większość.

Wobec tego na obywateli przed kilku dniami zjeździe stronnictwa demokratyczno-narodowego we Lwowie uchwalono przyjąć proponowane przez prof. Buzka już uprzednio wprowadzenie katastru narodowego. O systemie tym i jego zaletach przytoczymy własne słowa projektodawcy.

„Kataster narodowy polega na tem, iż w każdej gminie kraju wpisuje się wyborców polskich do katastru polskiego, wyborców ruskich do katastru ruskiego. Ustawa stanowi, iż osoby narodowości niemieckiej mają być wpisane do katastru polskiego, o ile wyraźnie nie oświadczą, iż pragną być wpisane do katastru ruskiego. (Podobne postanowienie zawiera ustawa morawska co do wyborców Polaków na Morawach). Zestawienie i utrzymywanie w ewidencji katastru jest rzeczą władz politycznych z pomocą organów gminnych. Co roku może nastąpić rektyfikacja katastru. Każdy wyborca może w ciągu ostatnich dwóch tygodni roku oświadczyć, iż chce należeć do innego katastru. Wszystkie te szczegóły normuje ustawa na wzór wypróbowanych już przepisów morawskiej ordynacji wyborczej.

Co się tyczy Żydów, to naturalnie mogą się Żydzi wpisać albo do katastru polskiego, albo też ruskiego, zależnie od tego, do jakiej narodowości się zaliczają. W praktyce jednak będą się niemal wszyscy Żydzi we własnym interesie wpisywali do katastru polskiego. Wpisując się do katastru polskiego, tworzą bowiem Żydzi jedną trzecią część ogółu wyborców, wpisując się zaś do katastru ruskiego, tworzą tylko jedną szóstą część wyborców. Należy dodać, iż po wprowadzeniu katastru mieli Polacy Galicji Wschodniej zapewnionych 35-37 posłów, Rusini zaś 28. Wpisując się do katastru polskiego, mają więc Żydzi wpływ na wybór 35-37 posłów, wpisując się zaś do katastru ruskiego, mieli Polacy Galicji Wschodniej zapewnionych 35-37 posłów, Rusini zaś 28.

W porównaniu z parlamentem centralnym Sejm galicyjski byłby bardziej demokratyczny. W sejmie mniej niż jedna trzecia posłów pochodziłaby nie z wyborów powszechnych, natomiast w parlamencie centralnym, obok Izby posłów, złożonej całkowicie z posłów, wybranych przez głosowanie powszechne, stoi równorzędna jej druga Izba (tzw. panów), składająca się z osób, mianowanych przez cesarza, lub zasiadających z prawa urodzenia, czy urzędu. Pozostaje sprawa ubezpieczenia przez ordynację wyborczą polskiego charakteru sejmiku, a to zgodnie z przewagą liczną Polaków w kra-

zawsze Żydów Galicji Wschodniej do narodu polskiego. Nie potrzeba dodawać, w jak wysokim stopniu powiększyłoby to naszą siłę polityczną w kraju.

W ogólności należy pamiętać, iż po wprowadzeniu katastru mogliby Rusini, socjaliści i sjonisci razem liczyć, wśród warunków dla nas jak najgorszych, najwyższej 41 posłów, prawdopodobnie zaś tylko 35 lub 30, Polacy zaś mieliby w Sejmie zapewnionych na stałe przynajmniej 117 posłów, t.j. o 11 więcej ponad większość dwóch trzecich.

Kataster narodowy zapewnia dalej reprezentację całej ludności polskiej kraju przez posłów polskich. W razie przyjęcia innego systemu pozostaje natomiast bardzo znaczna część ludności polskiej w okręgach ruskich, byłaby więc reprezentowana przez posłów ruskich. I tak obecnie pozbawionych jest w Radzie państwa własnej reprezentacji narodowej nie mniej, jak 349,958 Polaków rzymsko-katolickiego wyznania Galicji Wschodniej, w razie przyjęcia zaś wniosku lewicy sejmowej wybieraliby z 1,131,330 ludności rzym.-kat. Galicji Wschodniej tylko 620,764 ludności rzymsko-katolickiej w okręgach polskich, zaś 510,665 pozostałoby w okręgach ruskich.

Z innych stron dodatnich katastru prof. Buzek mówi jeszcze o tem, że czyni on wynik wyborów pod względem narodowym niezależnym od nacisku rządu. Ma on tę wielką wadę, że utrwala podział ludności na dwie przeciwstawiające się narodowości, to też, naturalnie, nie powinien być stosowany tam, gdzie antagonizmy narodowościowe nie zostały rozbudzone. Niestety, Galicja Wschodnia nie należy już dzisiaj do krajów tak szczęśliwych. Tam, gdzie sprzeczności narodowe już się zaostrzyły, tam kataster, zmniejszając pole walki, łagodzi je, nie zaś wzmacnia.

Ażby po reformie wyborczej skład polityczny większości sejmowej jak najbardziej odpowiadał składowi Koła polskiego w Wiedniu, prof. Buzek obstrzeżenie za 106 posłami sejmowymi z grupy głosowania powszechnego i za zachowaniem dwumandatowych okręgowych wiejskich. Podkreśla przytem, że w tym samym celu ilość posłów sejmowych, wybieranych przez grupę uzupełniającą, nie powinna przekraczać proponowanej cyfry 40. Ograniczenie takie wymaga ze strony zachowawców ofiary ze swego stanu posiadania, ale inaczej zachwianą została zasada, że „polski sejm we Lwowie i Koło polskie w Wiedniu muszą być jednym solidarnym ciałem o jednakowych celach i o jednej duszy“.

Uchwała Zjazdu Kijowskiego.

Komunikując uchwały Zjazdu Kijowskiego, zaznaczamy, że obrady przeciągnęły się od soboty do niedzieli. Wzięło w nim udział 18 delegatów, oraz z głosem doradczym kilku byłych posłów do Rady Państwa. Przewodniczył zjazdowi p. S. Horwatt, wice-przewodzący pp. Montwill i Toloczko, sekretarzem p. Dymsha. Za uchwałą p. Dymsha głosowało 10 delegatów, przeciw zaś 5, od głosowania powstrzymało się 3.

Zjazd Kijowski delegatów Komitetów wyborczych 9-ciu gubernji Litwy i Rusi na posiedzeniach swych z dnia 1-go i 2-go września 1907 r. potwierdza uchwałę Zjazdu Wileńskiego z dnia 6-go i 7-go grudnia roku weszłego — ale, dla uniknięcia interpretacji, niezgodnych z pier-

wiastkowym duchem i zamiarem wileńskich uchwał. Zjazd Kijowski oświadcza: że posłowie nasi z Litwy i Rusi winni utworzyć Koło oddzielne i bezwarunkowo samodzielne; Koło to winno mieć przedewszystkiem na uwadze, obok potrzeb ogólnonarodowych polskich, troskę o interesy naszego kraju — winno opierać się w swych decyzjach i w swej samodzielnej taktyce na odczuciu odmiennych warunków naszego kraju — winno dbać o interesy wszystkich narodowości, nasz kraj zamieszkujących i o przyspieszenie ich zgodnej współpracy na zasadach równouprawnienia. W sprawach narodowych polskich zawsze, a we wszelkich innych — o ile Koło posłów-Polaków Litwy i Rusi uzna to za możliwe, winni nasi posłowie występować z Kołem Koronnym solidarnie, na zasadach wzajemności. Nawzajem posłowie nasi winni popierać wszelkie dążenia Koła Koronnego, nie stojące w sprzeczności z interesami naszego Kraju. Ułożenie odpowiedniego regulaminu i odpowiednich warunków porozumienia dwóch Kół Zjazd Kijowski pozostawia posłom Litwy i Rusi.

Delegaci gubernji:

Kijowskiej: uważając, że samodzielność Koła poselskiego Litwy i Rusi może być stosowaną tylko w wyjątkowych wypadkach i ostateczności, jednocześnie jednak w imię idei solidarności podpisują: S. Horwatt, Kazimierz Kaczkowski.

Wolynskiej: Szczepan Poniatowski, E. Starcewski.

Podolskiej: Ksawery Orłowski, J. Orłowski.

Wileńskiej: Zastrzeżenie deputowanych wileńskich. Zastrzegamy, że wotowaliśmy przeciw uchwałom uzupełnienia § 6 Uchwały Zjazdu Wileńskiego z dnia 6 i 7 grudnia 1906 roku z powodu rozbieżności i niewyraźnej redakcji, która może być dowolnie tłumaczona, wbrew istocie solidarności „Koła posłów Litwy i Rusi“ z Kołem posłów z Korony. Bolesław Jatonicki, Bronisław Umiański.

Grodzińskiej: Julian Toloczko, Adam Zamojski.

Mińskiej: M. Jastrzębski, R. Skirmunt.

Witebskiej: Henryk Dymsha (b. poseł), K. Niedźwiecki.

Mohylewskiej: K. Gordziakowski, Michał Obieziński.

Kowieńskiej: Józef Montwill, Feliks Raczkowski.

Członkowie Rady państwa obecni: E. Wojniłowicz, Jan Olizar, W. Sianożęcki, Aleksander Tysskiewicz.

Byli posłowie: A. Chomiński (b. poseł), W. Lisowski. Henryk Dymsha, M. Chelchowski z zastrzeżeniem, iż uważam uchwałę zjazdu w kwestji solidarności obu Kół polskich w Dumie za niewystarczającą i niedosć wyraźnie tę solidarność zalecającą. W Putkamer z takimże zastrzeżeniem.

WYBORY.

Terminy wyborów w gub. kowieńskiej. Z powodu nowego podziału wyborów miejskich na kurje narodowościowe gubernator wyznaczył nowe terminy. D. 10 września — wybory pełnomocników gmin. D. 11 września — zjazdy powiatowe przedstępne drobnej własności ziemskiej. D. 20 września — wybory z kurji żydowskiej i zjazdu w pow. kowieńskim. D. 22 września — wybory I zjazdu prawyborców miejskich wszelkich innych wyznaw w pow. kowieńskim. D. 24 września — wybory II zjazdu w kurjach żydowskiej i nieżydowskiej. D. 20 września — wybory I zjazdu prawybor-

zasadniczych ministerjum skarbu rozkażo, żeby w ciągu 3-ch pierwszych miesięcy r. 1908 stosowano wydatki do budżetu 1906 roku, ostatniego zatwierdzonego budżetu.
Donosi o tem „Ruś”.

TELEGRAMY.

Dnia 4 (17) września.

Otrzymał w dzień.

Warszawa. Wieczorem wybuchły 2 bomby, rzucone do magazynów z obuwia na ulicach Kupieckiej i Nowolipki.
Kielce. W restauracji zabił o na tle walki partyjnej mieszkańca Lublina, Kolanek.
Łódź. W fabryce zabitego Silbersteina aresztowano 14 robotników.
Gnieźno. Podczas podróży pasterkiej z marł biskup-sufagan ks. Andrzejewicz, w wieku lat 70.
Białystok. Zabił stojkowego przy ulicy Sosnowej.
Mitawa. Ogłoszono projekt wprowadzenia w gub. nadbałtyckich ziemstwa, opracowany na naradzie specjalnej, który będzie wniesiony do Dumy.
Rzeżycz. Oddział dragonów chciał zatrzymać około miasteczka Warłan bandę złoczyńców. Zabił dragona. Złoczyńca ukrył się do zagrody wiejskiej, którą podpalamo z powodu odmowy poddania się, zabójca spalił się, wystrzeliwszy więcej niż 100 razy.
Moskwa. Sąd wojenny w sprawie rabunku skarbnika instytutu rolniczego dwóch skazał na karę śmierci Aleksandra Żdanowa uniewinniono.
Niżny Nowgorod. W mieście zachorowało na cholera 8, zmarło 2, wyzdrowiało 7.
Tula. W dzień niewiadomej przyczyny spalił się teatr Ermitaż.
Penza. Zmarł na cholera.
Astrachan. W mieście zachorowało na cholera 28, zmarło 19, na forpocztach—4, zmarło 2, w powiatach—4, zmarło 2.
Samara. Zachorowało na cholera 3, zmarło 5.
Saratów. Na cholera d. 1 b. m. zachorowało 35, zmarło 14, d. 2 b. m. zachorowało 34, zmarło 20.
Czernihów. W miasteczku Łosi-

nowce spaliło się 42 zagrody.
Zemków. We wsi Murawjowce spaliło się 10 domów.
Tyraspol. Ziemstwo asygnowało na roboty publiczne 12.000 rubli.
Odesa. Na ulicy Preobrażńskiej napadnięto na urzędnika zarządu miłna, Kogana, i zrabowali mu 876 rb.
W celu zapobieżenia zaburzeniom na pogrzebie Charczenki naczelnik miasta zarządził środki nadzwyczajne. Pogrzeb odbył się spokojnie. 5 członków związku ku ludzi rosyjskich aresztowano na przeciąg 2 miesięcy czasu za udział w zaburzeniach.
Sewastopol. Pancernik „Synop” odpłynął do Bulgarii.
Kierz. Na miejscach połowu ryb wynikiły zaburzenia. Niektórzy przemysłowcy w związku z 800 robotnikami odmówili płacenia w naturze podatku od połowu śledzi. Wyślano rotę żołnierzy i policję, aresztowano kilkunastu agitatorów.
Tyflis. Na 19 wioście odnogi Borżowskiej osunęła się góra (17 sześciennych sążni). Nieszczęście z ludźmi nie było.
Krasnojarsk. W odległości 30-tu wiorst od miasta 5 uzbrojonych rabusiów zabiło płatnika monopolu i woźnicę, zrabowano około 5.000 rb.
Dwóch przewodców bandy zbójckiej uciekło z więzienia, lecz schwytano ich.
Kokand. D. 2 b. m. dały się uczuć 4 podziemne wstrząśnienia.
Perm. Bank Włociański likwiduje majątki Siwińskie, w pow. ochańskim, przestrzeni 102.000 dzieściń.
Helsingfors. Przybył generał-gubernator Gerard i objął zarząd krajem.
Konstantynopol. Gazety urzędowe komunikują o ogłoszeniu irade sułtana o urządzeniu na prowincji trzech fakultetów. Na jeden z nich będą przyjmowani i nie-muzułmanie.
Konstantynopol. W sferach dyplomatycznych są przekonani, że jeżeli śledztwo komisji mieszanej pozostanie bez wyniku, Anglia i Rosja będą musiały wysłać swych delegatów dla uregulowania zatargu na granicy turecko-perskiej, dopóki jednak śledztwo nie daje wyników ujemnych, takie wtrącanie się jest niemożliwe. W sferach dypl-

matycznych są przekonania, że Turcja zamierza wyzyskać stan obecny Persji i zatrzymać nader urodzajną dolinę aż do jeziora Urmia.
Berlin. „Staatsanzeiger” komunikuje, że cesarz Wilhelm przyjął dymisję ministra dworu, von Wedda. Czasowy zarząd ministerjum objął obermarszałek hr. Eilenberg.
Salzburg. Otwarto międzynarodowy kongres robotników górników. Przewodniczącym obrano członka angielskiej izby gmin Edwardsa.
Londyn. Minister wojny, Haldane, wygłosił w Blerator mowę o projekcie zreformowania armji, wskazując, że wojska będą podzielone na dwie kategorie: siły ekspedycyjne, których oddziały stoją w różnych częściach państwa i siły terytorjalne, których zadaniem jest obrona kraju. Między składem wojsk w czasie pokoju i wojny nie powinno być różnicy. Na wojska terytorjalne ma być wydatkowane 3 mil. funtów sterlingów, co stanowi wydatek większy, niż na ochotników dawniej. Nowy plan reorganizacji może wywołać brak żołnierzy. Minister spodziewa się, że jednomyślność rodaków dopomoże do przeprowadzenia tych planów.
Poli. Prezes biura zjednoczonych przemysłowców manganu wydzierżawił platformy w celu bezpośredniego wysłania manganu do Rosji i za granicę poza eksporterami zagranicznymi.
Paryż. Generał Drude telegrafuje, że do konsulatu miejscowego zjawili się posłowie od 2 plemion z prośbą o wysłuchanie ich przez generała Drude, admirała Philiberta i konsula.
Casablanca. Panika d. 31 sierpnia w Mazagan wynikała z tego powodu, że kłazownik „Condé” wykonywał próbną strzelanie do celu. Zebrani w meczecie Marokańczycy, słysząc strzelanie z dział ciężkich, uciekli z meczetu. Kilkanaście osób straconych. Konsulowie zaproszali przeciwko postępowaniu komendanta „Condé”, który winien był uprzedzić o ewenieniach.
Hong-Kong. Około miasta Linszana, w prowincji Kwantung miała miejsce bitwa, trwająca 12 godzin. Wojska cesarskie uwołyli miasto. Powstańcy, uzbrojeni w broń nowoczesną, przegrali prze-

wodniki telegraficzne. Na czele ich stoją emigranci Anamu.
Tokio. „Żiti-Szimp” w nader przyjaznym artykule wyraża radość z powodu szczęśliwego zakończenia wypadku z jachtem „Sztandart”.
Otrzymał wieczerem.
Mohylów. W swoim mieszkaniu zabił ziemskiego naczelnika Romanowa.
Moskwa. W obecności Wielkiej Księżny Elżbiety dokonano poświęcenia kamienia węgielnego pod pomnik po Wielkim Księciu Sergiuszu.
Tula. Większością 124 głosów przeciwko 20 zebranie szlachty wyłaziło ze swego grona szlachcica Aleksiejewa, lekarza ziemskiego, b. wydawcę „Tulskiej Rieczy”.
Odesa. Wieczorem d. 3 b. m. na Mołdawance spokojnie przywrócono, chociaż pojedyncze wypadki gwałtów w powtarzały się w różnych miejscach. Policja usiłowała aresztować burzycieli.
Sewastopol. Sąd wojenno-morski rozpoczął sprawę majątkową z kłazowników „Rościszew” i „Pantiejmon”, oskarżonych o organizację stowarzyszenia, którego celem było pozbawienie życia osób, należących do zwierzchności i obalenia istniejącego ustroju Państwa.
Teodozja. Na statku „Aleksiej” aresztowano 20 pasażerów pierwszej klasy, z których 10 było przebranych w uniformy wojskowe. Zamierzali oni zrabować statek.
Noworosyjsk. Miasto, okrąg ogłoszone w stanie niepomyślnym co do epidemii cholery.
Teheran. Ciało Musziri-ud-Doula przewieziono uroczystie do meczetu.
Ruch wojsk tureckich wywołuje silne wzburzenie. Medżlis zażądał, ażeby ministrowie i dowódcy zakomunikowali o przedsięwziętych środkach, bo, zdaniem parlamentu, jedynie rokowania dyplomatyczne nie doprowadzą do niczego.
Rzym. Nowa encyklika papieśka stwierdza, że modernizm przedstawia duże niebezpieczeństwo dla Kościoła. Obowiązkiem papieża jest zapobiedz temu. Zwolennicy modernizmu powinni być usunięci od nauczania w seminarjach i uniwer-

sytetach katolickich. W każdej dieceji powinno być kolegium cenatralne dla prasy katolickiej. Bez zezwolenia biskupa osoby duchowne nie mają prawa redagowania gazet, mają być urządzone rady nadzorcze, w celu przeszkadzania szerszeniu się błędów współczesnych. Część encykliki, dotycząca się dyscypliny, sporządkowana jest przez samego papieża.
Tanger. Posłowie plemienia Sanyjów przyjęli wszystkie warunki generała Drude i wyjeżdżają, by w czwartek powrócić z delegatami od każdego plemienia w celu wyrażenia uległości.
Casablanca. Szeryf Casablanc był przedstawiony w konsulacie francuskim ambasadorowi Religant, który przyjął 3 kaidów, przybyłych z propozycjami pokojowymi.
Losowanie premjów.
2-iej pożyczki wewnętrznej z r. 1886. Wylosowano do amortyzacji następujące serie po 50 biletów:
00167 03492 06912 10393 13697 16938
00173 03495 06980 10425 13758 16758
00310 03555 07055 10453 13846 16758
00328 03799 07134 10524 13896 16831
00398 03817 07332 10594 13966 17030
00406 03903 07358 10611 13907 17104
00470 03922 07455 10681 13917 17176
00574 04023 07446 10841 13923 17201
00718 04060 07506 11031 13943 17257
00821 04246 07511 11042 13957 17341
00906 04305 07519 11046 14034 17341
00958 04440 07702 11284 14024 17341
00973 04510 07753 11298 14332 17341
00976 04586 07761 11395 14332 17341
00992 04689 07971 11401 14412 17341
01085 04698 07977 11509 14412 17341
01178 05005 08203 11582 14506 17341
01282 05036 08223 11586 14506 17341
01702 05151 08224 11615 14751 17341
01708 05209 08235 11624 14751 17341
01826 05236 08306 11732 14838 17341
01843 05263 08329 11746 15078 17341
01879 05266 08376 11888 15087 17341
01938 05313 08397 11965 15155 17341
02026 05498 08435 12014 15155 17341
02031 05513 08505 12031 15227 17341
02034 05590 08732 12035 15271 17341
02102 05595 08842 12080 15310 17341
02171 05812 08915 12084 15349 17341
02178 05459 08972 12483 15419 17341
02200 05905 08992 12533 15422 17341
02261 06104 08958 12560 15447 17341
02314 06161 09432 12648 15465 17341
02396 06173 09519 12920 15502 17341
02407 06263 09533 12945 15502 17341
02449 06276 09571 12952 15502 17341
02581 06350 09616 13025 15577 17341
02685 06441 09706 13035 15585 17341
02741 06497 09793 13059 15585 17341
02978 06595 09822 13080 15948 17341
02990 06641 09873 13094 15948 17341
03102 06642 09965 13171 15948 17341
03335 06651 10116 13292 16124 17341
03363 06659 10161 13350 16180 17341
03401 06731 10189 13504 16290 17341
03429 06811 10256 13632 16381 17341

EGZYSTUJE OD ROKU 1858
Skład Szkła, Porcelany, Fajansu, Majoliki i Naczyni Kamiennych
WŁASNA MALARNIA
6. Senatorska 6 F. IZDEBSKI FILJA: 20 Bracka 20
Telefon 20-78 w Warszawie Telefon 90-85
POLECA CAŁKOWITE WYPRAWY ŚLUBNE.
Herby i monogramy na szkle i porcelanie. Największy wybór porcelany saskiej z król. fab. w Maissen. **Staty napływ nowości.**
CENY FABRYCZNE. 4-1602-2

Szkoła Froebrowska

z przygotowawczymi klas. do średnich zakład. nauk.
Pereświat-Soltan i Zacharzewskiej.

Lekcje w klasach przygotowawczych rozpoczęły się 1 września. Zapisy chłopców i dziewczynek przyjmują się w ciągu całego roku (g. 11-12). W **froebrowskim** oddziale zajęcia od 15-go września, **zapis miesięczny i roczny. Przy zakładzie pensjonat.** Adres: **Wilno, Baksza № 8, m. 4.** 8-1594-2

Niezliczone podziękowania otrzymujemy za wysłany francuski **Szewiot „Rube”**
Materiał bardzo praktyczny, tkany z miękkiego szewiotu, czarny, gładki, lub na czarnem tle szaremi przecinkami lub w kratki
Za odcinek 4 1/4 arsz. **5 r. 25k.** „RUBE” gatunek „Prima” 7 r. 25k.
„RUBE” gatunek „Prima” 9 r. 25k.
Zapakowanie i przesyłka na rachunek fabryki.
Przy zamówieniu 3 ch lub więcej odcinków naraz, dodajemy podszewkę
Jeśli się coś nie podoba, to przyjmujemy z powrotem i zwracamy pieniądze.
Wysyłamy i bez zadatku. Zamówienia prosimy adresować:
Fabryka wełnianych towarów T-wo „JAKO”, Łódź.

DLA MŁODZIEŻY POLSKIEJ
Wieczory Rodzinne
Dwa łączne pisma tygod. ilustr.
1-sze dla młodzieży do lat 16, 2-gie dla dzieci do lat 11-12.
Art. powaźne, powieści histor. i podróżnicze, poezje, wieści ze świata i życia szkolnego, rozrywki naukowe i t. p.
Co miesiąc kilkoarkusz. dodatek powieściowy bez żadnej dopłaty.
Prenum. z przes. poczt. **rocznie—5 r., kwart.—i rb. 25 kop.**
Warszawa 10, Mazowiecka 10. 6-1536-3

Samochody
fabryki Renault Fr. i innych, pneumatyki Michelin & Co
wszelkie akcesoria na składzie.—Reparacje we własnych warsztatach mechanicznych.
Tow. Akc. T. Kowalski i A. Trylski
WARSZAWA, MŁODOWA 4. 6-1554-4

Encyklopedia Staropolska

ILUSTROWANA
Zygmunta Glogera.

Na welinie, w 4-ch wielkich tomach ozdobnie oprawnych, nagrodzona przez Kasę Mianowskiego, obejmująca kilka tysięcy artykułów z ilustracjami i nutami, w zakresie polskich i litewskich dziejów, kultury, praw, obyczajów narodowego, sztuki i nauk, uzbrojen i ubiorów, zabaw i gier, muzyki i pieśni, numizmatyki i etnografii, życia publicznego, rycerskiego, rolniczego, kościelnego i łowieckiego, z 9-ciu wieków ubiegłych. Podręcznik w każdym domu konieczny bezwarunkowo.
Największy znawca przeszłości polskiej prof. Al. Brückner tak pisze (w BIBL. WARSZ.) o Encyklopedji Glogera: „Równie pożytecznego, ciekawego i pouczającego wydawnictwa nie sposób pomyśleć! Znaczenie w nim czytelnik skarbiec rzeczy własnych, o których się często słyszy, a mało wie. I nabierają te szczegóły nowego, barwnego życia, i wskrzesza się zamierzchnia przeszłość, i biją od niej blaski, i słychać jej głosy...”
Cena dzieła (w niewielkiej już liczbie egzemplarzy) tylko dla prenumeratorów „Dziennika Wileńskiego” rubli 12, t. j. o rubli 3 taniej, niż w księgarniach. (Za kosztą przesyłki pocztą doliczamy 80 kop.) 15-13

Do wydzierżawienia na lat 12 od 11 kwietnia 1908 r. lub zaraz **maj. Żemiosław** z fol., pachtem i **dużą parowoz gorzelnią**, a także, razem z Żemiosławem lub oddzielnie, **maj. Kłewica** z fol. — Szczegóły w Zarządzie Żemiosławia — pocztą telegraf Żemiosław — gub. Wileńska.
W Petersburgu. Prenumerata wynosi: W Królestwie i Cesarstwie. „ 2 „ — Zagranicą. „ 3 „ — W tym samym stosunku rocznie i półrocznie.
Adres Redakcji i Administracji: **Petersburg, Jekateryński kanał 82; Kantoru Warszawskiego: Chmielna 43. Tel. 190-51.** 6-1514-5

Opakowanie, przeprowadzkę i przechowywanie mebli przyjmuje kantor przewozowy **R. Wojewódzki i S-ka** Wilno, ul. Wielka № 76. Telefon № 132. — Złatwia operacje kolejowe. 11-1505-2

Polecamy ofiarności i dobroczynności czytelników naszych p. A. C., zecera, groźnego choroba pierświ, a potrzebującego prędkiej kuracji. Z powodu choroby od 5 ciał miesiąc nie jest w stanie pracować, a ma na swej opiece starą, wdowę, dotępną matkę i młotnego brata. Ożary pod literami A. C. prosimy składować w administracji „Dziennika”. „Kto daje prędko ten daje podwójnie”.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
z prawami
M. WINOGRADOWEJ
ul. Wileńska, d. № 10
Przyjęcie uczennic do klas wstępnej, drugiej i piątej trwa w dalszym ciągu bez przerwy. Prosimy o przysyłanie egzaminów.

Skład materiałów piśmiennych i drukarnia
L. ARKINA
Wilno, ulica Świętojańska № 22.
Polecamy w wielkim wyborze przybory szkolne i uczniowskie, do kreślenia i rysowania.
Komplety cyrklowe najroznorodniejszych systemów dla średnich i wyższych zakładów naukowych.
Ceny bardzo dostępne. 2-1593-3

OGŁOSZENIA DROBNE
Lekcje śpiewu szkoły medjołańskiej, nauczycielka **Irena Grutkiewicz**. 3-1603-1
ska. Portowa 5-7.

Dentysta Nowiński. Leczenie elektrycznością, trzyczęściowa, złote koronki, Plomby porcelanowe. Wyściebie bez bólu. Wilno, Prospekt, 42. 8-1590-3

Szczepy drzew owocowych w borow, jabłonie 45 k. grusze 50 k., ze szkółek Wojewódzkich, można nabywać na miejscu w Wilnie, w działościach (pocztą Pogory, gub. kowa, Pomoczek, O'Rourke), w Wilnie w Tow. Pomoczek (Wielka 4). 4-1547-4

20 września r. b., o godz. 11 r. w sali Licytacyjnej ul. Trocka № 14, odbędzie się **LYCYTACJA** zastawów niewykupionych w Lombardzie Mieszkim od № 179 do № 9009. 3-1635-1
Sprzedaje się fortepjan, meble i porcelanę. 1-1635-1
mierska 3, m. 8.